

Angela Carter

Sirk Geceleri

Türkçesi: Ayşe Gül Güre

Roman

LONDRA

I.

“İlahi küçük bey!” Fevvers’in sesi, teneke çöp bidonu kapaklarını birbirlerine çarptığınız zaman çıkan sesi çağırıyordu. “Doğum yerime gelince... günışığını ilk kez gördüğüm yer işte burası: sisli, puslu koca Londra! Bana boşu boşuna ‘Cockney Venüs’ demediler! Aslına bakarsan, yaşam kıyılarına çıkışımın tuhaflığına bakarak bana ‘Trapezlerin Helen’i’ de diyebilirlerdi ya. Hayır, dünyaya gelişim hiç de *normal yollardan* olmadı, yok yok. Ben de Truvalı Helen gibi *yumurtadan çıktım*.”

Hem de tam çanlar çalarken çıkmışım o koskoca, bembeyaz, lanet yumurtadan!”

Sarışın kadın dizine bir şaplak yapıştırarak gümbür gümbür bir kahkaha koyuverdi. Sabahlığının etekliği bu şaplağın etkisiyle dizinden sıyrılmış, kadının mermer gibi butları ortaya çıkıvermişti. Kadın çapkın mı çapkın bakışlı kocaman, masmavi gözlerini ister inan ister inanma dercesine açarak, elinde kalemi defteriyle not almak için hazır bekleyen genç gazeteciye dikti. Sonra döner makyaj iskemlesini –prova odasından getirilmiş, arkalıksız, pelüş minderli bir piyano taburesiydi bu– çevirerek aynaya doğru döndü ve sırtarak aynada kendine baktı; aynı anda, sol gözündeki on beş santimlik takma kirpikleri tek bir hamlede cart diye çekip çıkarıvermişti.

Fevvers o günlerin en meşhur trapezcisiydi. “Fevvers hayal mi, gerçek mi?” sloganını kullanıyor, bunun bir an olsun unutulmasına da fırsat vermiyordu. Londra’daki bu soyunma odasının bir duvarını boydan boya kaplayarak odayı boğan –ve Paris’teki başarılı turnesinin bir anısı olan– posterde de, otuz santimlik yanar döner harflerle Fransızca yazılı olarak parıl parıl parıldayıp göz alıyordu bu slogan. Genç bir kadının, uçşan pist talaşları arasından Cirkue d’Hiver’in yüksek, ahşap tavanında bir yerlerde olması gereken görünmez bir trapeze doğru, tıpkı bir roket gibi vınnn diye uçtuğunu akıl almaz bir biçimde resmeden bu

posterde, inanılmaz bir atılganlık sergileyen, kıpır kıpır, olabildiğince coşkulu bir şeyler vardı. Posterini yapan ressam, kadını arkadan (kızlar havaya! diyebilirsiniz) resmetmeyi yeğlemişti. İşte bu posterde Fevvers o kocaman kırmızı-mor kanatlarını olabildiğince açmış, akıl almaz bir açıdan yukarı doğru fırlıyor; kanatları da onun gibi kocaman bir kızı uçurmak için yeterince geniş, yeterince güçlü görünüyordu. Zira Fevvers *kocaman* bir kızdı.

Görünüşe bakılırsa Helen'imizin omuz bölgesi, babası olduğu rivayet edilen kuğuya çekmişti.

Ama Fevvers'in şöhretinin kaynağı olan bu ünlü, tartışma konusu olan kanatları, şimdi artık kadının bebek mavisini satenden kirli sabahlığının altında rahatsız görünümlü birer yığın halinde gözlerden uzak duruyor ve arada bir de –sanki kaçıp kurtulmak istiyorlarmış gibi titreyerek– sabahlığın gergin kumaşını dalgalandırıyor... (Gazeteci, "Bunu nasıl beceriyor acaba?" diye düşündü.)

Fevvers başını en sevdiği posterine doğru sallayarak, "Paris'te bana 'L'Ange Anglaise', yani 'İngiliz Meleği' adını taktılar," demişti genç adama biraz önce. Laf arasında da posterini "Sizi utandıracığım ama, eğer 'şeyine' işemezsem, değil posterini yapmak, boya kutusunu bile açmayacağını söyledi bana," dediği kurbağa gibi bir cücenin hazırladığından söz edivermiş, sonra da –göz boyamak için mi, ne?– mantarını dişleriyle açtığı büyük bir şişe şampanya patlatıvermişti. Fışırdayan bir şampanya kadehi makyaj masasının üstünde, dirseğinin dibinde duruyordu işte. Kabarcıklar çıkarmayı sürdüren şişenin kendisiyse –aralarında parıldayan birkaç balık pulundan anlaşılacağı üzere– herhalde bir balıkçıdan alınmış olan buzlarla dolu geniş ağızlı bir tuvalet ibriğinin içine sokuşturulmuştu. Fevvers'in odasını dolduran o sıcak, o ağır ve yoğun havanın; parfüm, ter, makyaj malzemeleri ve gaz kaçağı kokularının bileşiminden oluşan o leş gibi kokunun ardında sezilen deniz (insanın burnuna Cockney Venüs'le alakalı kötü kokular mı geliyordu yoksa?) aromasının kaynağı, ikinci kez kullanılan bu buzdu herhalde.

Fevvers oturduğu yerde arkasına yaslanıp bir gözü takma kirpiklerinden arınmış, ama öteki hâlâ kirpikli olan ve bir yanı diğer yanına hiç mi hiç benzemeyen yüzünün aynadaki o garip, ama görkemli yansımasını hoşnutlukla incelemeye başladı.

“İşte Londra’nın uçarı kızı, Kıta Avrupası’nı (Avrupa sözcüğünü Yevropa olarak söylüyordu.) fethettikten sonra şimdi de çok sevdiği eşsiz Londra’ya dönmüş bulunuyor,” dedi Fevvers. “Aaah Londra! Sevgili Dan Leno’nun ‘Başlıca geçim kaynağı müzikhol ve alavere dalavere sanayii olan bir Thames Nehri köyü,’ diye tanımladığı Londra!”

Kadın, genç gazetecinin aynadaki bulanık görüntüsüne göz kırparak öteki takma kirpiğini de bir çekişte caaart diye çekip çıkarıverdi.

Doğum yeri olan Londra, Fevvers’in dönüşünü, *Illustrated London News* gazetesinin bu olguya taktığı “Fevvers Çılgınlığı” adına uygun bir coşkuyla karşılamıştı. Kadının resimleri her yerdeydi. Mağazalar “Fevvers” marka jartiyerler, çoraplar, yelpazeler, purolar, tıraş kremeleriyle dolmuştu... Fevvers, adının bir kabartma tozuna konmasına bile izin vermişti: kekinize bir kaşık bu kabartma tozundan koyun, kekiniz Fevvers gibi havalara yükselsin. Fevvers günün kahramanıydı. Bilimsel tartışmaların da, edepsiz konuşmaların da konusu oluyor, Helen’imiz hakkında –çoğu belden aşağı– binlerce fıkra üretiliyordu. (“Fevvers’in seyyar satıcıyı nasıl uçurduğuyla ilgili fıkrayı duydunuz mu?”) Adı düşeslerden sokak satıcılarına kadar herkesin dilindeydi: “Fevvers’ı izlediniz mi?” Sonra da: “Nasıl yapıyor acaba?” Ve hemen ardından: “Gerçek mi dersiniz?”

Genç gazeteci ayık kalmak istiyordu; onun için de bir yandan şampanya kadehi, not defteri ve kalemle cebelleşirken bir yandan da Fevvers’in erişemeyeceği, yeniden şampanya dolduramayacağı bir yer aranıyordu kadehine. Belki de bu iş için en uygun yer, oturduğu koltuğun üzerine doğru uzanan ve koltuktan aniden kalkacak olursa sivri ucu beynini deleceğe benzeyen şu siyah metalden şömine üstü rafıydı. Ama ava giden avlanırmış. Delikanlının kör olasıca kadehten kurtulma girişimleri, rafta duran aşk mektupları destesinin devrilip yerlere savrulmasına ve bu mektup tufanı arasında yeşil, sarı, pembe, kıvılcık, siyah renklerde kıvrım kıvrım yılanlarla dolu bir yumağı andıran bir tomar çorabın da mektuplarla birlikte raftan su gibi yere akmasıyla birlikte odayı dolduran o çok özel “Fevvers kokuları”na son katkıyı yapan sası bir ayak kokusunun odaya yayılmasına neden oldu. Fevvers, şayet vakit ayırabilirse, kendine özgü bu özel kokuyu şişeletip satabilirdi de bir gün. Hiçbir fırsatı kaçırmazdı doğrusu.